

1989. évi XXXVI. törvény

az 1956-os népfelkeléssel összefüggő elítélések orvoslásáról

Az Országgyűlés kegyelettel megemlékezve mindazokról, akik az 1956-os nemzeti tragédia során hazánk társadalmi átalakulása és függetlensége érdekében felléptek, és ezért politikai megtorlás áldozatául estek, a következő törvényt alkotja:

1. § Az 1956. október 23. és 1963. április 4. között, a népfelkeléssel összefüggésben elkövetett politikai bűncselekmény, valamint az ezzel bűnhalmazatban - harci cselekmények során - elkövetett emberölés, rablás, közveszélyokozás vagy személy elleni erőszak miatti elítélések semmisnek tekintendők.

2. § A Legfelsőbb Bíróság - a legfőbb ügyész indítványára, illetve az elítélt vagy hozzátartozója kérelmére - semmisnek nyilváníthatja az 1. §-ban meghatározott időhatáron belül, a népfelkeléssel összefüggésben méltányolható körülmények között elkövetett köztörvényes bűncselekmény miatti elítélést.

3. § Az elítélt vagy hozzátartozója kérheti a Legfelsőbb Bíróságtól az 1. §-ban meghatározott időhatáron kívüli, de az említett időszak eseményeivel kapcsolatos politikai vagy méltányolható körülmények között elkövetett más bűncselekmény miatti elítélésnek a semmissé nyilvánítását.

4. § Az Országgyűlés felhívja a Minisztertanácsot, hogy gondoskodjék a semmisnek tekintendő elítéléssel érintett, valamint a közbiztonsági őrizetben fogva tartott (1956. évi 31. tvr.) személyek munkaviszonyának és társadalombiztosítási helyzetének rendezéséről.

5. § (1) A törvény alkalmazásában politikai bűncselekményben a Hatályos Anyagi Büntetőjogi Szabályok Hivatalos Összeállítása (BHÖ) I-III. Fejezetében - a 40. pont kivételével -, a Katonai Büntető Törvénykönyvről szóló 1948. évi LXII. törvény (Ktbtk.) 29-35. és 40-41. §-ában, a Magyar Népköztársaság Büntető Törvénykönyvéről szóló 1961. évi V. törvény IX. Fejezetében - a 131. § kivételével - és a 312-313., 316., valamint 320. §-ában, továbbá a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény X. Fejezetében - a 147. § kivételével - és 343., 352-353., valamint 357. §-ában meghatározott bűncselekményeket kell érteni.

(2) A 1. §-ban felsorolt köztörvényes bűncselekmények az emberölésnek a BHÖ 349. és 351-352. pontjában, a Ktbtk. 58. és 67. §-ában, az 1961. évi V. törvény 253. §-a (1)-(2) bekezdésében, a 318. §-a (3)-(4) bekezdésében, az 1978. évi IV. törvény 166. §-a (1)-(2) bekezdésében és 355. §-a (4)-(6) bekezdésében, a rablásnak a BHÖ 433-434. pontjában, az 1961. évi V. törvény 299. §-ában és az 1978. évi IV. törvény 321. §-ában, a közveszélyokozásnak a BHÖ 162-164. és 233. pontjában, az 1961. évi V. törvény 190. §-ának (1)-(2) bekezdésében, valamint az 1978. évi IV. törvény 259. §-a (1)-(3) és (5) bekezdésében meghatározott esetei, valamint a személy elleni erőszakkal elkövetett szándékos bűncselekmények.

6. § (1) Az elítélt vagy hozzátartozója kérelmére az első fokon eljáró bíróság igazolja, hogy az elítélést a törvény alapján semmisnek kell tekinteni.

(2) Ha a bíróság az igazolást megtagadja, a határozat ellen a kérelmező fellebbezéssel élhet. A fellebbezésre a büntető eljárásról szóló 1973. évi I. törvénynek a végzés elleni fellebbezés elintézésére vonatkozó szabályait (X. fejezet II. Cím) kell alkalmazni.

7. § Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

